

Pääkonttori vuosina
1951 - 1976

Tulkoon valo

*Me painamme nappia,
koirakin,
tuluskukkaroansa killuttain
noin muuten vain
jo siinä on seisaallaan,
vain yksi seinä tukenaan
ja luuta pitkin lattiaa,
ja tutkii, ratkoo rapsuttaa,
suu auki kynsin kymmenin
sen napin ongelmaa,
ja valo, kunhan napsuttaa,
kuin ennen tuli tuluksin,
nyt menee yhä liukkaammin
ja lankapäihin lamppuihin
ja syttyessään sammuukin
ja taulapäistä ainiaan,
on puute suorastaan.*

- Lauri Väätä 1954 -

Rafael Nyqvist valon juhlassa 1960 luvun alussa.

**Paljon on sähköä virrannut
Koilliskairassakin tuon
runoilijan vuosikymmenten
takaisen tuokiokuvan
jälkeen.**

**Virran kulusta huolehtii
neljän kunnan,
Kemijärven, Sallan,
Savukosken ja
Pelkosenniemen, alueella
Koillis-Lapin Sähkö Oy.**

Koillissähkö siirtää myyjien sähköä

- Viime vuonna asiakkaille siirrettiin sähköä yhteensä 175 miljoonaa kilowattituntia, kertoo Koillis-Lapin Sähkön vs. toimitusjohtaja Seppo Pernu. Koillis-Lapin Sähkö Oy on aito sähkön siirtoyhtiö ja sen toiminta on vakaalla pohjalalla, vaikka monenlaiset muutokset ovat sähköyhtiöissäkin tätä päivää.

Viime vuoden alussahan Koillis-Lapin Sähköstä muodostettiin kolme yhtiötä; sähkön siirtoyhtiö Koillis-Lapin Sähkö Oy sekä sähkön tuotantoyhtiöt Keski-Lapin Voima Oy ja Itä-Lapin Energia Oy.

Keski-Lapin Voimalla on sähkön tuotantoresurssina Juotaksen vesivoimalaitos ja Itä-Lapin Energia Oy:llä Kemijoki Oy:n ja Tunturituuli Oy:n tuotanto-osuudet Lapin Sähkövoima Oy:n osakkuuden kautta.

Koillis-Lapin Sähkö Oy on osakkaana sähköenergian myyntiyhtiössä Energiapolar Oy:ssä, josta tänä vuonna muodostui Pohjois-Suomen suurin ja koko Suomessakin viidenneksi suurin sähkönmyyjä, Energiapolar Oy.

Hinnankorotuksia ei ole tullut vuosiin

Muutosten kentässä toimivalla sähkörintamalla "Koillis-sähköllä" on ollut myös jotakin pysyvää jo vuosia. Nimit-

täin sähkön siirtohintoihin ei ole tullut korotuksia vuosiin.

- Tämä on jo kuudes toimintavuosi samoilla hinnoilla. Tämän vuoden alusta hinnoittelurakennetta yksinkertaistettiin, mutta hintoja ei korotettu, Pernu esittelee yhtiön toimintapolitiikkaa.

- Yhtiön siirtohinnat ovat alhaisemmat kuin maan keskihinnat. Siirtohintojen korotuksista pidättäytymisellä on annettu suora etu sähkön siirtoasiakkaille, hän kertoo.

"Maakunnan" ääni kuuluu yhtiössä

Koillis-Lapin Sähkön omistaa neljä Koilliskairan kuntaa.

- Niinpä toiminnan, sanoisko punaisena sähkölankana on se, että yhtiön tulee vastata ennenkaikkea asiakkaiden ja omistajien tarpeisiin.

Omistajien ja asiakkaiden kautta maakunnan ja sen ihmisten ääni kuuluu yhtiössä. Haluamme toimia lähellä asiakasta ja ennen muuta asiakaskeskeisesti. Tämän päivän haasteita ovat toiminnan tehostaminen ja palvelun parantaminen.

Jakeluverkoston toimivuudesta on pidettävä hyvää huolta, Pernu toteaa. Tänä päivänä sähkövirta on meille itsestään selvä apulainen, jota ilman yhteiskunnan rattaat

Koillis-Lapin Sähkö Oy:n johtokunta vuonna 1959. Istumassa vas. Yrjö Heikkinen, Kauko Liisanantti ja Rafael Nyqvist. Takana vas. Vilho Karanta, Eero Vartiainen, Väinö Halonen, Aapo Kaakkurivaara ja Eino Vanhala.

eivät pyöri, eikä ihmisten arki suju. Nyt napista voidaan napsuttaa tunnelman luomiseksi, jos pimeään iltaan halutaan kynttilää tai takkatulta muistuttavaa elävää loimua.

Aina ei suinkaan ole ollut näin helppoa. Palataanpa ajassa taaksepäin, aikaan, kun kynttilöiden ja öljylamppujen sijaan verkkovirta alkoi valaista kemijärveläisiä pirtejä.

Kemijärvi oli ajan hermolla

Elettiin vuotta 1918. Silloin perustettiin Kemijärven Sähkö Osakeyhtiö, jonka vesivoimalla käyvän sähkölaitoksen tuottama sähkövalo valaisi kirkonkylän pirttejä. Kemijärvellä oltiin viime vuosituhannen vaihteessa ajan hermolla, sillä silloisessa Lapin sivistyksen ja talouselämän keskuksesta Kemissä alettiin sähköä jakaa kaupunkilaisille vuonna 1912 ja yleisemmin 1920-luvulla, samoihin aikoihin kuin Kemijärvellä.

Karvakkoojen Mylly- ja Sähköosuuskunnan vesivoimalaitos alkoi jakaa valoa Tohmooon vuonna 1921. Samana vuonna alkoi Isokylän sähköistäminen, kun Kyrönkoskeen rakennettu Kyrön Mylly ja Sähkö Oy:n vesivoimalaitos alkoi jauhaa virtaa. Halosenranta sai sähköt vuonna 1924, kun Karvakon ”sähkötehdas” alkoi työntää sähkövirtaa aina Halosenniemeen saakka.

Ei riittänyt elokuville

Generaattorilla jauhettua sähköä ei alkuun ollut tuhlattavaksi asti. Sitä kulutettiin vain tosi tarpeeseen. Niinpä Kemijärven Sähkö Osakeyhtiön hallitus joutuikin energian niukkuuden vuoksi toteamaan pöytäkirjaan: ”Kiertävi-

en Elävien kuvien näyttäjän pyyntöön saada sähkövirtaa kuvien esittämistä varten ei katsottu voivan suostua, koska se vaikuttaa yleiseen valaistukseen himmentävästi.”

Maakunnan väki teki pioneerityötä

Vapaaehtoiseen yhteistoimintaan perustuvat kyläkuntien muodostamat mylly- ja sahaosuuskunnat olivat raivaajan ja pioneerien asemassa niin Koillis-Lappia kuin koko maatakin sähköistettäessä. Lappiin näitä laitoksia perustettiin ja rakennettiin paljon.

Kylissä toimineet sähkölaitokset olivat yleensä niin toimintakykyisiä, että ne pystyivät pitämään huolta alueensa välttämättömästä sähkön tarpeesta. Niiden lisäksi oli erillisiä valovirtaa erillisiin tarkoituksiin kehittäviä laitoksia: Vuostimossa oli sahan dynamolaitos, Kemijärven kunta sähköisti ”talovoiman” avulla Joutsijärven huoltolaitoksen, vanhainkodin ja lastenkodin. Pelkosenniemen sairaalaa varten oli rakennettu oma polttomoottorivoimala, joka oli toiminnassa aina siihen asti kun Koillis-Lapin Sähkö Oy aloitti sähköjakelun Pelkosenniemellä.

Koillissähköä koko Koillis-Lappiin

Koillis-Lapin Sähkö Oy:n perustava kokous pidettiin 27. helmikuuta 1949, jossa ”päätettiin perustaa yhtiö, jonka tarkoituksena on yleishyödylliseltä pohjalta toimien hankkia sähköenergiaa, siirtää sitä omistamansa verkoston välityksellä ja jakaa sitä Lapin koilliskuntien alueen talouksien kuluttajille ehdoin, että sähkön käyttö elvyttää alueella tuotannollista toimintaa ja lisää sen hyvinvointia.

Koillis-Lapin Sähkö Oy:n 20.4.1949 alkanut jakelualueensa sähköistystyö ulottui Viitarannalle 1984. Valojuhlaa kunniointi läsnäolollaan arvovaltainen yleisö. Kuvassa KLS:n uudissähköistykseen historiaa esittelemässä toimitusjohtaja Rafael Nyqvist.

Vs. toimitusjohtaja Seppo Pernu.

Yhtiön toiminta päätettiin aloittaa heti ja jo ensimmäisen vuoden toimintasuunnitelmassa päätettiin aloittaa voimansiirtolinjan rakentaminen Joutsijärveltä Sallaan. Siitä lähti Koillis-Lapin alueen talouksien sähköistys toden teolla.

Sähköilloissa asia tutuksi

Yhtiön johdossa nähtiin tärkeänä saada koko maakunta verkkovirran piiriin: "Keskusteltiin valistus- ja neuvotteluluontoisten kokousten pitämisestä maakunnassa sähköistämisen valaismiseksi tuleville kuluttajille. Päätettiin pitää ensimmäinen tilaisuus Joutsijärvellä Väinö Kivilahden talossa."

Seuraavat olivat vuorossa Kursussa OL Sallan ravintolassa, Salmivaaran "sähköpirtissä", Hautajärvellä, Märkäjärvellä... Näitä valistustilaisuuksia, "sähköiltoja", pitivät perustamiskokouksessa yhtiön teknillisiä asioita hoitamaan valittu insinööri Gunnar Haase ja insinööri Rafael Nyqvist, joka sittemmin teki pitkän päivätyön yhtiön toimitusjohtajana.

Sähköilloista muodostui Koilliskairan uussähköistyk-

Keskustoimipaikan uudet toimitilat valmistuvat Kaarlonkeskukseen kesällä 2004. (Kuva: Sanomalehti Koillis-Lappi).

sessä merkittäviä tilaisuuksia niin kuluttajille kuin yhtiön edustajille. Maakunnan ihmisten ajatukset ja toiveet tulivat yhtiön tietoon ja pystyttiin toimimaan niiden mukaisesti.

Yhdestä kamarista "Kaarlonkeskukseen"

Sähköyhtiön ensimmäinen toimisto oli Kemijärven kirkonkylässä toimistonhoitaja Ilmo Björkmanin talosta vuokrattu huone. Kamarissa yhtiö toimi tasan vuoden, jonka jälkeen toimisto muutettiin Eemil Korpelan taloon.

Nyt yhtiön käytössä oli jo kaksi huonetta. Vuonna 1951 yhtiölle löytyi pysyvämmät tilat Rovaniementien varrelta entisen KOP:n konttorin tiloista, jonka kiinteistön sähköyhtiö osti. Nykyisissä tiloissa Vapaudenkadulla yhtiö on toiminut vuodesta 1976.

Ensi kesänä Koillis-Lapin Sähköllä on jälleen muutto edessä, kun yhtiön pääkonttori muuttaa Vapaudenkadulta Annaliisankadulle "Kaarlonkeskukseen".

Vaikka uudissähköistysjuhlia ei enää kylillä ole, on edelleenkin asiakaskeksisyys ja -läheisyys Koillis-Lapin Sähkön kantava toimintaperiaate.

Tänä päivänä sähkö ja tekniset apuvälineet mahdollistavat nopean ja suoran yhteydenpidon yhtiön ja asiakkaan välillä, vaikkapa internetissä osoitteessa www.kls.kemijarvi.fi. Kunhan napsuttaa.

Terttu Niemelä